

מסורת הש"ס

(א) לעיל ה' (ב) [למקמ' 157].
(ג) ו'ל העמוד בע' אטעף פ'י
אטניס דס המסורת ממשית
למעלה עגלות סביב כהא
טענות; (ד) [דף 157].
(ה) [ע"פ]; (ו) ז"ל אמת.

הגהות הב"ח

(א) גמרא מלפנינו ודא
אמרין:

גליון הש"ס

גמ' עגלות תחתיו וביניהן.
ע"י מוסיף ו' ע"ל מוסיף
כלל מרביץ:

רבינו חננאל

פחוס מארבע פטור. דמשום הולאה לא מיחייב דלא אמרין קלוטה כנה שהנוחה: רשויות. השוות: מאטרפות. רשות הרבים זו עס רשות הרבים זו ודלא כר' יוסי דאמר צפרק המוליא יין (לש"ב) אף צהעלם אחד לרשות אחד חייב לשמי רשויות פטור ועוד קא משמע לן דלא אמרין קלוטה כמה שהנוחה:

מכוסה: ודא עגלות.
דמשכן: דמקורות הוו. צקרים הסדורין עליהן רחצן לאורך העגלה ואורכן לרחצן על ראש דפנותיה וקא סלקא דעתך על פני כל אורך העגלות היו מסודרות: וזינינן. צין עגלה לעגלה שצדדה ואף על פי שראשי הקרשים ואלים נכאן וכלאן שמי אמות ומחצה לכל רוח ורשאי קרשים של עגלה זו מגיעין לראשי קרשים של זו שצדדה שהרי חמש אמות היו צין עגלה (לעגלה דלקמין) ורשע עגלה חמש אמות החלל שמי אמות ומחצה וצין הדפנות והאופנים ועוצי האופנים שמי אמות ומחצה ו' אמות אורך הקרש וכשארורה נתון על דופני עגלה לרחצה נמלאו צ' אמות ומחצה צולטין מכל זד ומחצה ריוח שצין צ' העגלות מקורה צראש קרשים: וצדיהן. ריוח שצין דופן עגלה לאופן ועוצי האופן: **ני קאמר רב.** תחתיהן רה"ר: **דבראשא.** צריות שצין שורות הסדר שהיה סודר קרש על קרש סדר אחד ומניחו ריוח וסודר סדר אחד ומניחו ריוח: **ה' אמות.** דלקמין: **כמה מוסיב.** כמה סדרים יכול להוסיב על אורך דופנותיה תלתא ומו לא ומחיקות ד' אמות וחצי פש ליה ריוח פלגא דאמתא: **שדי ליה מר ביני וביני.** כשאתם מחלק לריוח שצין הסדרים אין צכל ריוח אלא רציע אמה דהוא טפה ומחצה שצין לצוד ריוח מקורה: **אחוד מנה לכו.** דליכא ריוחא טפי: **סומלא.** עוצי: דמשני לקמן עובדין אמה: **כמה מוסיב.** כמה סדרים הוא מסדר: **ארבעה.** דעל כרחיק כל מה שיכול לסדר על פני אורך העגלה הוא מסדר ואינו מגביה להוסיב זו על זו שהרי י"ב קרשים היו לעגלה אחת שמי"ח קרשים היו כ' קרשים לצפון ועשרים לדרום ושש למערב ושנים למקצועות וכיון דרחצן אמה וחצי ומושב חודן קצר אס אמה מסדר זו על זו הרבה הן נופלות הלכך כמה הוא מוסיב ארבע דחשמה צחמה לא יתבי דאי אפשר לדוחקן וללמס להוסיב ה' בתוך ה' אמות ועוד מפני צליטת הטבעות: **די שדי מר ביני וביני.** לחלקה למהה זו ג' רוחים שצין ארבע סדרים כלבוד דמי שאין כאן ריוח אלא שמי טפחים: **הניחא.** הא דאמרת שהריוח הוא רשות הרבים הוא למ"ד שיעוצי הקרשים כלה והולך עד כאצבע איכא למימר דליכא ריוחא טפי צין ד' סדרים: **אלא למ"ד רי.** פלוגמא לקמן בשמעתין: **אמר רב כהנא צאטעני.** צריות שצין כדי הקרשים שהטבעות קצועות צהם קאמר רב דהוי רשות הרבים כלומר אי אפשר לסדר צה ארבע סדרים דקראמית לפי שטבעות קצועין צקרים דכמציב (שמות טו) ודא טבעותיהם תעשה וזה שהיה תוחב הצריחים לתוכן לפי שהן גבוהות וכשישזבות על האדנים שאינם אלא אמה מנענעות לפנים או לאחור אלא שהצריחים מחצרים את כולם והצריח המיכון מחציר כל ג' הרוחות ומחזיקין זה את זה ואותן טבעות וקופין היו ולא שוכנין והיו רחצין ואי אפשר להן לעמוד זה כנגד זה צאותו ריוח לפיכך מוסיב שמים זו אכל זו צראש העגלה האחת ופונה זד הטבעות על ציונה לחוך ושל פנימית לפנים ואין צריך להניח ריוח ציוניה וכן צראש העגלה השני וכל א' אחת הריוח מלמנע צין כדי הטבעות כך פירשו רבותי וכך היו גורסין אמר רב כהנא צאטעני אטעני היכא מנח להו אגבא דעגלה ועגלה גופה מקורה הואי אמר שמואל צימדות ומפרש אטעני כמו טעני ופריקין הך ריוחא דאטעני היכא מנח להו אגבא דעגלה דפרישית והמינח לדיהן וציוניהן רשות הרבים אלא מחמתיהן היכי היו רשות הרבים הא עגלה גופה מקורה הואי דקא סלקא דעתך שהיו

היה סדר לומר כן ועוד דבכל הספרים גרסין אטעני היכא מנח להו אגבא דעגלה¹ מ' לו להזכיר אטעני צהק אתקפתא לא הוה ליה למימר אלא הא עגלה מקורה היא ועוד דגרסין לעיל דבראשא² וכל ספרים גרסי' דברא תחא ולפי גרסתם נמי אין הלשון משמע צין דאמרת כמו שפיר' ונראה לר"מ כמו שפ' ר"ח דברא תחא פ' צורה ראשונה³ שעדיין לא הניח על העגלה אלא קרשים התחתיים כלצד שאינה מקורה כולה שיש ריוח צין השורות דמפרש ואולי אכל כשמסדר שורה שניה ושלשית⁴ נסתם הארץ שצין השורות שלא היו יכולים להיות מכוונים ולהשימן זה על זה צורה מנח אלא כל אחד היה צולט לחוך עד שנקתם כל הארץ כמו צאריה על גבי ציניה ופריך אורכא דעגלה כמה היו כ' כלומר אפילו אגבא דעגלה פירוש אחר שנתנו הקרשים על העגלה נותנין עליהן אטעני טבעות ומסגרות דפרישית לפניה ולאחריה כדי שיאחזו הקרשים⁵ ולא צבר עגלה מקורה היא⁶ ולא גרסין עגלה גופא⁷ אלא עגלה מקורה היא ומשני אמר שמואל צימדות פירוש אטעני דקאמר רב כהנא לא אותן עזים נקוצים המשמיין לרוחב העגלה⁸ דפי' אלא צימדות פירוש שני עזים ארוכים שכמו כן נוקצין אותן בשני ראשיהן ונותנין על הקנדיסין לאורך העגלה⁹ ועל אותן עזים נותנין הקרשים כדי שיהו גבוהים למעלה מן האופנים ועשויין כמו אטעני של רוחב העגלה שלאחר הטעינה¹⁰ ולפי ששמואל אינו כ"א מפרש דברי רב כהנא לא קאמר אלא אכל ר"ח מפרש דהדר ציה משינויא דרב כהנא ואין נראה מדלא קאמר אלא ועוד היאך היה טועה רב כהנא דהא אין רגילות להניח אטעני עד לאחר טעינה: **ל**

הזורק פרק אחד עשר שבת

צח.

הניחא למ"ד קרשים מלמטה עוביין אמה ובל"ן והולכין עד כאצבע. הקשה הרב פור"מ ולדידה מי ניחא והלא כיון שהולכין וכלין עד כאצבע יכולין לסדר ששה סדרים או יותר שינתנו חודו של זה כנגד עציו של זה¹ ויחזיקו ששה סדרים שלש אמות ושלש צאטעני וישארו י"א טפחים

לאחר וכי עדיה להו ציני וציני כלצד דמי ומיך דגנאי הוא להשים זד העצ העומד סמוך לקרקע אכל הקצר שהיה למעלה מקום שהיריעות פרוטות עליהן ודמי ללא דאמרין מעלין בקדש ואין מורידין ור"מ מירך דכמו שהיו פורקין אותן מן המשכן כך היו מניחים על העגלה שהינה אכל דופן המשכן כי כך היו עשויין צלל טורה אכל להופכן היה טורה גדול ורצינו יאחק אומר דשמאל² מחצין ולמעלה היו כלין והולכין והשמה אי אפשר לסדר יותר וא"מ מנלן דילפינן ממה שאינו מקורה וקלף מן המקורה שבו והא המעציר ד' אמות צריות הרבים מקורה חייב וי"ל דמן הארץ יש לנו ללמוד דשומה יותר רשות הרבים ור"י אומר דמהכא לא ילפינן רשות הרבים אלא ממחנה ליה דלאמר לעיל ומהכא לא ילפינן אלא שיעור רשות הרבים דהוי י"ו אמות ומכל מקום אי לאו דמחמתיהן וציוניהן וצדיהן רשות הרבים לא הוה ילפינן מייניהו שיעור רה"ר:

אמב"ע היכא מנח להו אגבא דעגלה עגלה מקורה היא. פירש רש"י דסלקא דעתך שהעגלה הייתה מקורה³ ותימה למה היה סדר לומר כן ועוד דבכל הספרים גרסין אטעני היכא מנח להו אגבא דעגלה⁴ מ' לו להזכיר אטעני צהק אתקפתא לא הוה ליה למימר אלא הא עגלה מקורה היא ועוד דגרסין לעיל דבראשא⁵ וכל ספרים גרסי' דברא תחא ולפי גרסתם נמי אין הלשון משמע צין דאמרת כמו שפיר' ונראה לר"מ כמו שפ' ר"ח דברא תחא פ' צורה ראשונה⁶ שעדיין לא הניח על העגלה אלא קרשים התחתיים כלצד שאינה מקורה כולה שיש ריוח צין השורות דמפרש ואולי אכל כשמסדר שורה שניה ושלשית⁷ נסתם הארץ שצין השורות שלא היו יכולים להיות מכוונים ולהשימן זה על זה צורה מנח אלא כל אחד היה צולט לחוך עד שנקתם כל הארץ כמו צאריה על גבי ציניה ופריך אורכא דעגלה כמה היו כ' כלומר אפילו אגבא דעגלה פירוש אחר שנתנו הקרשים על העגלה נותנין עליהן אטעני טבעות ומסגרות דפרישית לפניה ולאחריה כדי שיאחזו הקרשים⁸ ולא צבר עגלה מקורה היא⁹ ולא גרסין עגלה גופא¹⁰ אלא עגלה מקורה היא ומשני אמר שמואל צימדות פירוש אטעני דקאמר רב כהנא לא אותן עזים נקוצים המשמיין לרוחב העגלה¹¹ דפי' אלא צימדות פירוש שני עזים ארוכים שכמו כן נוקצין אותן בשני ראשיהן ונותנין על הקנדיסין לאורך העגלה¹² ועל אותן עזים נותנין הקרשים כדי שיהו גבוהים למעלה מן האופנים ועשויין כמו אטעני של רוחב העגלה שלאחר הטעינה¹³ ולפי ששמואל אינו כ"א מפרש דברי רב כהנא לא קאמר אלא אכל ר"ח מפרש דהדר ציה משינויא דרב כהנא דהא אין רגילות להניח אטעני עד לאחר טעינה: **ל**

הנקראים אטבי כמין מסגרות, ונמצאו העצים העומדין בארבעת מקצועי העגלה כמין קירות מחזיקין קרשים שלא ישמטו אל לאיכון ולא לרחבן, והן כמין מסגרות שסוגרין בעד הקרשים מכל צד, ואילמלא האטבי היו הקרשים דוחקין וצוץין ונפולין, ויש מי שעושין אטבי הלל מן הברזל כענין שפרשנו, וכיון שיוקיר כן כהנא באטבי, הקשו עליו וכי תמצא נגלה מגלה ואטבי עליה, והלא אטבי לא נעשו אלא להנח על גבי עגלה טעונה ובעת שהיא טעונה מקורה היא, ונדרה רב כהנא.

עין משפט
נר מצוה

יב א מ"י פ"ד מל' שנת
הלכא א סמג ללאן סה
טו"ש א"מ פ' שמה ספיק
ז' ד:

מוסף רש"י

לפי שאינו דומה לדגלי
מדבר. וכל מלאתם צהנת
ממשכן גמרי, ומנמסה
פרשת שבת להנחת משכן
בוקלא (נעיר ה').

מוסף תוספות

א. והכי ניחא טפי
מלהביה הקרשים זה על
גב זה. מוס' הל' ש'. א. מה
שהיו הולכין וכלין עד
כאצבע לא היו מתחילין
מלמטה לקצר אלא. מוס'
הל' ש'. וס'י' מהל' ש'.
ג. מתחתיה. מוס' הל' ש'.
ד. ולפירושו. מוס' הל' ש'.
ה. [ולא] משמע כפירוש
שפי' אורח שבין השורות.
מוס' הל' ש'. ו. כל זמן.
ג. מתחתיה. מוס' הל' ש'.
ז. זה על גב
זה. מוס' הל' ש'. ו. מה
דאקרי לה בזמן שיש
דקריש על העגלה. מוס'
הל' ש'. [ו]לעולם
אמרויין מנח להו לויכא
רווחא כלל. שטה לנרין.
י. ר. מוס' הל' ש'.
יא. ארוכים שמישימן על
העגלה. מוס' הל' ש'.
יב. מוס' הל' ש'. ו. מה
מוס' הל' ש'. יג. בקרשים
טעניה. מוס' הל' ש'.
יד. מקורה היא. מוס'
הל' ש'. יו. לאחר שהיא
טעונה. מוס' הל' ש'.
יז. שנועצין שני קנדיסין
בהוכנה שנים מזה ושנים
מזה ותוחבין אותן העצים
נועצין אותן הקנדיסין,
ואח"כ מביאים שתי עצים
ארוכים ותוחבין
בקנדיסין לרוחב העגלה,
והיו קודם שהיא טעונה.
מוס' הל' ש'. יז. ואין
העגלה מלמטה בנסרים,
ובשעת עמידת האטבי
שהעגלה מכוסה קצת
אמר רב תחתיהם רשות
הרבים, וזה פי' הנכון
דישמואל לא בא לסתור
דברי רב (הואה) [כהנא].
רענ"ב.

רבינו חננאל (המשך)

כגון מלכות המטה,
והאמצע מגולה, ומניחין
בארבעת לחציה קורה
ויצאה חוץ לעגלה ב' אמות
ומחנה מזה הצד, וב' אמות
מחציה מזה הצד, וזה האחד,
ומכניסין האופנים בראשי
הקורה והצאות חוץ
לעגלה, ומטעינין ע"ג
העגלה הקרשים תחתיהם
שניים ושלשים, ועוד
בארבעת מקצועי העגלה ד'
עצים ארוכים כקנדיסין
ועומדין כמין קנדיסין המטה
ואחרי
שטעינין העגלה במיאין ד'
קרשים רחבין כשיעור
ספחים וקראין אטבי, שנים
ארוכים באורך העגלה
וב' ארוכים כשיעור
רוחב העגלה, וקנדיסין כל
אחד נקב בראשו, ב' נקבים
בכל אחד ואחד, ומכניסין אלו
הקרשים בקנדיסין בראשי
העצים העומדין כמין
קנדיסין הארוכים לאורך
העגלה והקצרים לרוחב
העגלה, ונמצאו אלו העצים

משופר ואכל קרש ועגלה
מלמטה זו עס זו ומתחזקין ועולין עד שנמצא למעלה ביניהם קרוב לאמה, וכיון שיש בין ב' הקרשים אמה ודאי אינן מקורות.
אלא למ"ד שם שמואלה עוביין אמה כך העגלה עוביין אמה, היכי משכחת לה עגלה שאינה מקורה. ופריך רב כהנא ומצא
עגלה שאינה מקורה בזמן שאין על העגלה קרשים אלא אטבי בלבד. פירוש עגלה זו עשרה ב' קורות ארוכות וב' צקרות בראשיהן

(א) [נדב שמואל דב יסודא אמר ר' אבה אכל רב הוה].